

A Magyar Televízió háza tájáról

Napjainkban esténként mintegy 2,1 millió magyar lakásban, illetve közös használatú helyen villog a televízió képernyője. 1975-76-ra ez előreláthatóan 2,5-2,6 millió-ra emelkedik. Ekkor már teljes telítettségéről beszélhetünk, hiszen egy készülékre átlag négy nézőt számítva már a csecsemők is tv-nézőknek tekintendők. Bizonyára ekkor is lesz még jó néhány család otthon, ahol nem áll a sarokban készülék, elsősorban tanyavidekeken, kevésbé kulturált helyeken, de ez már nem lehet meghatározó hányad.

A jelenlegi két műsor közül az egyik, az első, átlag heti ötven órán át sugároz, hétfő kivételével minden napon. A második műsor jelenleg csak Budapest körzetében fogható, de az év végén már Pécs környékén is élvezhetik. A tervek szerint 1973-74-ben elkészül — a pécsi után — a tokaji, második műsort szóró adó is, s ekkorra, 1975 elejére az ország területének negyven százalékán lesz biztosított a második program jó vételi lehetősége. Tokaj belépése ebbe a körbe egyben a miskolci vételi lehetőséget is jelenti. A második program egyébként további 10-15 adásórával egyenlő.

Színes adás mindkét műsorban

A televízió műsorszerkezete stabil, azon érdemi módosítás a közeli években sem várható. Jelenleg az adásidőnek mintegy 25-27 százalékát töltik ki a politikai jellegű adások, 50 százalékát a kulturális, szórakoztató, művészeti programok, és 23-25 százalékát a gyermekműsorok, ismeretterjesztő adások és az Iskolatelevízió.

A második program 1973 nyarától hetenként négy alkalommal jelentkezik: a későbbiekben ez is hatnapos lesz, s ugyancsak hétfőn tart szünnapot. A színes adások jelenleg heti 7-10 órát jelentenek, jövőre ez heti 13-15 órára emelkedik. Nem szűkségtelen talán ismételteln feljegyezni, hogy a színes adás mindkét műsorban jelentkezik, s ha adódik is majd esetleg mennyiségi eltérés, úgy az feltétlenül az első műsor javára szolgál.

Mindezekről Pécsi Ferenc, a Magyar Rádió és Televízió elnökhelyettese, a Magyar Televízió vezetője tájékoztatót, amikor a napokban be-

mutatta az új, IV. számú stúdiót, és beszélgettünk a televízió gondjairól és örömeiről.

A IV. számú stúdió

Az örömeik között minden- képpen első helyen említendő a IV. számú stúdió elkészülte. A 760 négyzetméter alapterületű, különleges hangszigetelésű, ház a házban rendszerrel épült, a MTESZ kiköltözésével meg- úrt négy emeletnyi magasságú teret kitöltő stúdió valóban elismerésre, sőt csodálatra méltó. Öt kamerával tudnak benne egyszerre dolgozni, több helyszínen építhető fel, műszaki-technikai felszereltsége, programvezérlési lámparendszere, járulékos helyiségei — öltözők, smink- szobák stb. —, műszaki kiszolgáló helyei, négyemeletes, csigalépcsős márvány előtér és lépcsőháza, mind-mind napjaink legkorszerűbb európai tv-stúdiójává teszik.

A MTESZ teljes kiköltözése után hat stúdiója lesz a televízió a Szabadság téren. Azonkívül állandó bér- löje a MAFILM Lumumba utcai stúdiója szabad kapacitásának, Óbudán pedig a közeli jövőben elkészül a korszerű díszletműhely, műszaki ellátó intézmény, így három alapbázisra épül majd a Magyar Televízió saját produkció gyártása. Az új, IV. számú stúdió maga évi negyven-ötven, egyórás tv-játék készítésére alkalmas.

Egy film: 200 ezer forint

Szólni kell röviden a televízió egyik legnagyobb gondjáról, a filmellátásról, amely az említett stúdió növekedés- sel sem enyhül kielégítő formában. A filmfogyasztás az

adásidővel együtt növekszik. Évente 500-600 filmet importálnak, közte csaknem háromszáz játékfilmet. A MAFILM stúdióiban évente mintegy 200 millió forint értékű filmet gyártanak a Magyar Televízió részére. Drága és hosszadalmas az importfilmek hazai átfutása, különösen a szinkronizálása. 200 ezer forintba került például a közelmúltban a Belorusz pályaudvar című film bemutatása, átlag ennyibe kerül egy-egy színházi előadás, vagy labdarúgó-mérkőzés közvetítése is. S ebben még nincs benne a televíziósok munkájára eső bér- és egyéb költség, valamint a postai sugárzás díja. Figyelmet érdemel, hogy más európai televíziók gyakorlatától eltérően nálunk a külföldről vett műsorok — elenyésző kivétellel — magyar szinkronizálással kerülnek adásba.

Film és elektronika

Csak megemlítjük, hogy a televízió műsorai közül az előre rögzítettek kétféle technikával készülnek: filmtechnikával, 16 és 35 milliméteres változatban, de újabban mind nagyobb teret hódít az elektronikus úton történő hang- és képrögzítés. Ez utóbbi a televízió adottságainak inkább megfelelő, s gyorsabb is. E kétfajta eljárásról külön kellene részletesen szólnunk, különösen az utóbbi, videoszalagos technikát bemutatnunk, de az meghaladja e cikk kereteit. Any- nyit azonban érdemes meg- jegyezni, hogy az elektroni- kus rendszerrel készült mű- sorok csak televíziós úton vetíthetők, nem másolhatók át filmszalagra.

Esténként 2,1 millió készü- léket a nézők egyszerűen be- kapcsolnak és nézik — derűs jókedvvel, vagy szenvtelen megszokottsággal, esetleg enyhén bosszankodva — a műsort. Nem baj, ha a „ku- lisszatitkokból” legalább en- nyit tudunk.

Benedek Miklós

VARGA RUDOLF

Ősz hajsza- világánál

Szállodák fehér ágynak hóforlaszán érjen fagyhalál, magányos mennyezetek repedéseibe költözz, siri, könyörögj, fényképe előtt vele veszekedj, fehér telefonok esőregjenek, halálfejed és lábszársontod esőregjön a megrabolt esendben! amíg vörös sugar: hányadék nő pocolyává, tükrödül lábad elé.

konfettivel, cigarettacsutkákkal teleszemeltet szombatéjszakák üres báltermei elfutnak karjaidból, öleléseidet huzatban elhagyják, moeskos esőkök ragacs: nyúlik emlécidben, ökönyál, ősz, a kilencedik napszakon áthotorkálva, örök hajnali álmosságban esőcseppektől sislérgő aszfaltot várhatod megújulásod partján, hol addig nézhet, míg soha el nem felejt, ő, a vészhozó madár. Első ősz hajsza- világánál virrasztasz, arcodra kifagy a könny, hagyj nyitva egy ajtót, ne félj, legnagyobb nyugalmad lesz ez a bomlás.

MISKOLCI TÉLI TÁRLAT

Csekély azoknak a tár- latoknak a szá- ma, amelyeket a képző- mű- vészeti kiállítások történe- tében mérőföldkönek emle- getnek. A miskolci téli tár- lat értékelésénél, e mostani kiállítás élvezésénél és elem- zésénél nem voltak, s nem lehetnek ilyen illúzióink, ilyen vágyaink. A mérce, amelyhez igazítjuk a vára- kozást, az tulajdonképpen e tárlat megrendezésének e elhatározásakor is megfogal- mazott célja: mennyire si- került képet adnia a ma- gyar képzőművészetről, még akkor is, ha természetssze- rűen nem foghatja át az egész magyar képzőművésze- tet. Mennyire sikerült be- mutatnia egy ország egész ké- pzőművészeti kultúrájának törekvéseit?

Ez az alapkonceptió tulaj- donképpen követelménye vá- lamennyi hasonló tárlatnak és kiállításnak, jogos igény és „elvárás” művészek, mű- vészettörténészek és a közön- ség részéről. A miskolci téli tárlat előzményei — a jog- előd miskolci országos ké- pzőművészeti kiállítás néhány utolsó jelentkezése és az elő- ső miskolci téli tárlat — ritkán adtak egységes él- ményt, ezt utólag is őszin- tén meg kell mondanunk. Sajnos, ez a mostani mis- kolci téli tárlat sem tud mindenben megfelelni ennek a mértékartóan megszabott, előzetes várakozásnak, a jo- gosan megfogalmazott igé- nyeknek. Közismert, hogy a miskolci téli tárlaton a ké- pzőművészeti műfajok közül a festményekkel, grafikákkal és szobrokkal — szoborterv, kislapszlika, érme — jelen- kezhettek a művészek, első- sorban az Észak-Magyaror- szágon élők, de az ország más területeiről meghívottak is. Nos, első sorban is szem- betűnő, hogy nagyon sokan távolították magukat a ki- állítástól, s jöhetett 49 mű- vész alkotásait láthatjuk — közöttük nagyon sok fiatalát is — hiányt érzünk a „név- sorban”. Persze, ezen így utólag elmeditálni, ha nem is fölösleges, de e cikkben nem helyénvaló, hiszen vég- ső soron a kritikának az a feladata, hogy arról mond- jon véleményt, amit láthat a közönség. Több mint más- fél száz alkotás került a zsü- rizés után a Miskolci Galé- riába, s mivel három műfajt képviselnek, így egy megle- hetősen gazdag tárlatról be- számolhatunk. E gazdagságot azonban sajnálatos módon

nem használhatjuk minden értelemben, egyértelműen csak úgy, hogy sok alkotást láthatunk a nézők. De tartal- mi gazdagságról hitünk sze- rint egyértelműen és fenn- tartás nélkül csak a szobor- anyagból lehet beszélni. Ezt nemcsak most állapíthatjuk meg, megállapította már a hivatalos zsűri is. S hogy mennyire igaz, azt bizonyí- totta a díjazottak névsora. A hét díjazott művész közül négy szobrász volt.

A szoboranyag a leg- egységesebb, a legegységesebb úgy, hogy a beérkezett alkotások szinte kivétel nélkül valamennyien — jól- lehet rendkívül sokféle stí- lusirányzatot képviselnek — igényes művészi alkotások, s egységes művészi színvonal- ról is beszélhetünk. Lesse- nyei Márta plasztikusan szép alkotásaira hívnánk fel elő- sősorban a figyelmet, de Léd- derer Tamás keményer tárgy vonalai és formái, vagy Vigh Tamás két alkotása is szög- gesztív élményt nyújt. Sorol- hatnánk, persze, tovább az alkotókat és az alkotásokat, a lényeg mégiscsak az, hogy ez az anyag betölti a „tár- lat célját”: eligazítani úgy, hogy valóban „odaszögezze” a nézőt az alkotáshoz.

Ha műfajokon belül rang- sort akarnánk valamelyest fölláttatni, elég nehéz lenne eldönteni, hogy az egyérte- műen magas művészi szín- vonalú szoboranyag után a festmények, vagy a grafikák következnek-e. E két másik képzőművészeti műfajon be- lül meglehetősen egyenlőle- nül oszlanak el a művészi- leg valóban igényesen meg- fogalmazott alkotások és a kicsit rutinjellegűnek tűnő munkák. Színvonalban a festmény- és a grafikai anyag nem tud lépést tartani a szoboranyaggal, s csak részben felel meg a már többször emlegetett alapköve- telményeknek. Nemcsak azért, mert többen távol maradtak erről a tárlatról, s így ere- dendően sem reprezentálhat- ja Észak-Magyarország ké- pzőművészetét, hanem azért, sem, mert egy kicsit egyol-

A decemberi Népművelési Tájékoztatóból

A Borsod megyei Népmű- velési Tájékoztató decembe- ri számában egy nagyobb tanulmány első részé- ként olvashatjuk a Közművelődés és művészeti nevelés című írást, valamint nagyobb megemlékezést találunk a Szovjet Szocialista Köztár- saságok Szövetsége 50 év előtti megalakulásáról. Böse- ges beszámolókat olvasha- tunk a megyei szakreferen- sek tapasztalatairól, a nyá- ri mezőgazdasági szakköri munkáról, az eszperantisták munkájáról. Több tájékozta- tó jelentés, híradás, pályá- zati felhívás, továbbképzési és műsornaptár teszi teljes- sé a kiadvány decemberi számát.

dalúnak érezzük, szűkre sza- bottnak — nem mennyiségi- leg gondoljuk —, s nagyon sok alkotást művészileg sem tartunk sikerültnek.

Természetesen túlzás len- ne azt állítani, hogy a fest- mény- és a grafikai anyag- ban nincsenek időt álló ér- tékek, s ilyen nem is kívá- nunk mondani. De tény, hogy érezzük a hiányt, az egyoldalúságot, sőt, olykor még a megszokottságot is. A vélemények nagyon kü- lönbözőek lehetnek. Mel- tánytalanság lenne hát egyes alkotásokról beszélni, inkább az a helyénvaló, hogyha felhívjuk a figyelmet a művészi egység érdekében — a megfogalmazás nívójá- beli egységről van szó — az alkotókat a tárlatokon — a szigorúbbra kell ven- ni a mérce. Ezen a mostani kiállításon Gerzson Pál, Kunt Ernő festőművészek és Rozanits Tibor grafikusmü- vész alkotásait találták díj- ra érdemesnek. A grafikai anyagból emlékezetes ma- rad számunkra Pető János két biblia-illusztrációja, és Czinke Ferenc Hommage à Bartók-sorozata. A festmé- nyek közül Berki Viola sa- játos atmoszférájú alkotásai tetszetek meg — természe- tesen a teljesség igénye nél- kül.

A vélemények termé- sen különbözhetnek. Mások- nak esetleg más tetszik. Ab- ban azonban aligha lehet vi- ta, hogy a miskolci téli tár- lat anyaga közül fenntartás nélkül csak a szoboranyagot dicsérhetjük. Ez nem sok, de nem is kevés. A megfelelő konzekvenciákat föltétlenül le kell vonniuk e tárlat ren- dezőinek és szervezőinek. Le kell vonniuk, mert Miskolc közönsége valóban jelentős eseménynek tekint a mis- kolci téli tárlatot, s várja. Ha kell méreteiben szűkebb- re szabottabban, de a jövő- ben feltétlenül igényesebben kell elbírálni a beérkezett alkotásokat. S ha ez megtör- ténik, minden bizonnyal áhi- tott rangjához méltó lesz a miskolci téli tárlat is.

Csutorás Annamária

Vigalmaknak idei...

...címmel készül új bemutatójára a Duna Művészegyüttes. Képünkön: Vavrince—Náfrá- di: Lakodalom után